

Рис. 2. Класифікація облікових реєстрів. [3]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16. 07. 99 р. № 996 — [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року № 88. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>
3. Шульгіна, Л.М., Юхименко В.В. Інноваційний розвиток підприємств: формування стратегій [Текст] : монографія / Л.М. Шульгіна, В.В. Юхименко; Нац. техн. ун-т України «КПІ». – К.: Univest PrePress, 2015. – 212 с

Костишин Василь Іванович, студент 1 курсу,
Горан Тетяна Анатоліївна, к.і.н., старший викладач кафедри
міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту

НОВИЙ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Проблема адміністративно-територіального устрою завжди була актуальна у нашій державі. Особливо гостро дане питання постало в період децентралізації влади та посилення євроінтеграційних прагнень в Україні. Як відомо,

Міністерство розвитку громад і територій України (Мінрегіон) у Плані пріоритетних дій Уряду на 2016 рік визначило необхідність врегулювання порядку вирішення питань адміністративно-територіального устрою. Як наслідок було підготовлено проект Закону «Про засади адміністративно-територіального Устрою України» [8]. Однак у серпні 2019 р. після кількох спроб відкласти розгляд даного законопроекту його було відкликано та знято з розгляду.

Згідно зі статтею 132 Конституції України територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості і соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій. Відповідно до статті 133 систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села [4].

17 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла Постанову № 3650 «Про утворення та ліквідацію районів» [6]. Згідно з даним документом в Україні повинні бути створені 136 районів, а старі 490 районів парламент ліквідував. Кількість територіальних громад становить 1469, у тому числі 31 громада, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях України, без врахування міст із спеціальним статусом Києва та Севастополя. За даними Держстату, станом на 01.01.2020 площа України становить 603,7 тис. кв. км, на якій проживає 41902,4 тис. осіб. Загальна кількість населених пунктів – 29710. Дана статистика розроблена без врахування тимчасово окупованої території АР Крим та м. Севастополя [1]. За рішення про ліквідацію та утворення районів проголосували 238 народних депутатів [3]. Що стосується АР Крим, то питання районування і надалі залишається відкритим: «Ця Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її опублікування, крім підпункту 1 пункту 1 та підпункту 1 пункту 3, які набирають чинності з моменту повернення тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим під загальну юрисдикцію України» [6]. Тобто, фактично, затвердження адміністративно-територіального устрою АР Крим буде здійснено після деокупації.

В уряді переконані, що питання укрупнення районів є досить актуальним і допоможе уникнути проблем з дублювання функцій, особливо у районах, територія яких покрита однією громадою. Нове районування повинно вступити в дію після місцевих виборів (25 жовтня 2020 р.), а перехідний період може тривати до середини 2021 р. (таблиця 2). Для того, щоб процес змін адміністративно-територіального устрою був комфортним для населення Верховна Рада повинна прийняти низку законів про розмежування повноважень і ресурсів між областями та районами, між районами та громадами тощо. Тому, український уряд почав наполегливу роботу над цим важливим проектом [5; 7].

Таблиця 1

Адміністративно-територіальний устрій, 2019 р.

Область	Кількість ОТГ	Частка населення області, яке проживає в ОТГ, %	Площа області під ОТГ, %	Кількість територіальних громад, що об'єдналися
Вінницька	37	41,4	15,2	110
Волинська	50	34,6	54,6	218
Дніпропетровська	62	17,8	44,9	191
Донецька	10	3,2	15,8	62
Житомирська	53	65,1	61,1	372
Закарпатська	6	5,7	4,8	20
Запорізька	44	25,3	54,4	157
Івано-Франківська	30	23,8	23,4	137
Київська	16	13,5	14,1	105
Кропивницька	20	14,2	18,9	60
Луганська	9	4,0	17,7	49
Львівська	40	13,6	22,3	165
Миколаївська	29	19,9	35,9	102
Одеська	28	13,2	28,1	126
Полтавська	45	22,6	29,8	167
Рівненська	32	22,0	27,6	109
Сумська	30	26,9	34,6	139
Тернопільська	49	58,6	45,2	282
Харківська	17	10,4	18,3	77
Херсонська	28	22,7	29,1	97
Хмельницька	45	40,6	57,1	346
Черкаська	54	26,6	38,2	200
Чернівецька	33	37,0	44,6	113
Чернігівська	39	43,1	52,0	307

Джерело:

Атлас адміністративно-територіального устрою України: веб-сайт. URL:
https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/atlas_novogo_atu_2020.pdf

Заступник Міністра розвитку громад та територій В'ячеслав Негода зазначає: «Якщо говорити про той фундамент, на якому сьогодні стоїть наша система регіональної влади, зокрема, й місцевого самоврядування, це руїни з минулого, які нам дісталися в спадок від СРСР» [2]. Відтак, питання територіального устрою є важливим, адже це основа, на якій стоїть вся конструкція влади.

Варто зазначити, що не всі громадяни з ентузіазмом сприйняли новий законопроект. Багато випадків протестів було зафіксовано по всій країні. Наприклад, громада Дзвиняцькою ОТГ виступала проти приєднання громади до Надвірнянського району та фактичного розколу Богородчанського району. Богородчани та Старі Богородчани планують приєднати до Франківського

району, а Дзвиняцьку ОТГ та майбутню Солотвинську ОТГ до Надвірнянського. Невигідність цієї ситуації була очевидна. За всіма методичним рекомендаціях Дзвиняцька ОТГ повинна входити до Івано-Франківського району, адже з Надвірнянським районом, поряд з іншими об'єктивними чинниками, відсутнє також налагоджене транспортне сполучення. Депутати ОТГ написали офіційне звернення до Д. Шмигала. В результаті громада все-таки добилась успіху.

Таблиця 2

Адміністративно-територіальний устрій, 2020р.

Область	Кількість ОТГ - районів	Кількість тис. осіб області, яке проживає в області	Площа області, в тис. км. кв.
Вінницька	63 - 6	1545,4	26,513
Волинська	54 - 4	1031,4	20,144
Дніпропетровська	86 - 7	3176,6	31,914
Донецька	66 - 8	4131,8	26,565
Житомирська	66 - 4	1208,2	29,832
Закарпатська	64 - 6	1253,8	12,777
Запорізька	67 - 5	1687,4	27,180
Івано-Франківська	62 - 6	1368,1	13,900
Київська	69 - 7	1781,0	28,131
Кропивницька	49 - 4	933,1	24,588
Луганська	37 - 8	2135,9	26,814
Львівська	73 - 7	2512,1	21,833
Миколаївська	52 - 4	1119,9	24,598
Одеська	91 - 7	2377,2	33,310
Полтавська	60 - 4	1387,0	28,748
Рівненська	64 - 4	1153,0	20,047
Сумська	51 - 5	1068,2	23,834
Тернопільська	55 - 3	1038,7	13,823
Харківська	56 - 7	2658,5	31,415
Херсонська	49 - 5	1027,9	28,461
Хмельницька	60 - 3	1254,7	20,645
Черкаська	66 - 4	1192,1	20,900
Чернівецька	52 - 3	901,6	8,097
Чернігівська	57 - 5	991,3	31,856
АР Крим	- 10	1005,7	31,856

Джерело:

Атлас адміністративно-територіального устрою України: веб-сайт. URL: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/atlas_novogo_atu_2020.pdf

Неможливо оминати увагою і ситуацію із Верховинським районом. Спочатку Івано-Франківська область мала б бути поділена на 5 районів. Проте 3 липня було проведено відкрите засідання щодо неприпустимість ліквідації Верховинського району. Вже 15 липня Комітет з питань організації державної

влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування заявив про створення Верховинського району (таблиця 3).

Таблиця 3

Новий адміністративно-територіальний устрій Івано-Франківської області, 2020 р.

Назва району	Кількість громад	Кількість населених пунктів	Кількість тис. осіб, що проживає в районі	Площа району в тис. км. кв.
Верховинський	3		30,5	1,27
Івано-Франківський	20	319	560,1	3,91
Калуський	13	162	286.5	3.55
Коломийський	13	190	279.8	2.48
Косівський район	5	40	85.7	0.85
Надвірнянський	8	50	130.6	1.87

Джерело:

Атлас адміністративно-територіального устрою України: веб-сайт. URL: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/atlas_novogo_atu_2020.pdf

Отже, 2020 рік був насичений завданнями реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Фактично місцеві вибори 25 жовтня 2020 р. повинні завершити процес формування конкурентоспроможних громад. Проте на сьогодні ще не створена чітка законодавча база, яка б врегульовувала механізм подальшого вирішення питань адміністративно-територіального устрою. Відтак залишається відкритим питання зміни меж громади, якщо це необхідно. У перспективі на законодавчому рівні буде чітко розмежовано повноваження між усіма рівнями органів місцевого самоврядування та виконавчої влади з визначенням джерел фінансування того чи іншого повноваження. Звісно, що наслідки такого законопроекту є доволі успішними, адже ця реформа є комплексною та стосується всіх сфер життя. Поділ країни на окремі адміністративні одиниці передбачає певний механізм регулювання життя населення як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. Однак, потрібно наголосити на тому, що остаточно не визначивши функції та повноваження районних рад, не вдасться уникнути можливих конфліктів між новоствореними органами на рівні районів та громад. У Мінрегіоні погоджуються, що питання повноважень районних рад досі визначаються, а фінансові нюанси будуть передбачені у змінах до Бюджетного і Податкового кодексів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Атлас адміністративно-територіального устрою України: веб-сайт. URL: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/atlas_novogo_atu_2020.pdf
2. Для кого нові райони: міфи та реалії нового адмінтерустрою в Україні: веб-сайт. URL: <https://uacrisis.org/uk/dlya-kogo-novi-rajony-mify-ta-realiyi-novogo-adminterustroyu-v-ukrayini>
3. Зміни та наслідки нового законопроекту: веб-сайт. URL:

- https://jurliga.ligazakon.net/ua/news/197658_noviy-adminstrativno-teritorialniy-ustry-pro-zmni-ta-kh-mozhliv-naslDKi
4. Конституція України: веб-сайт. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-ix>
 5. Новий адміністративно-територіальний устрій: як змінюють карту України: веб-сайт. URL: <https://www.dw.com/uk/novyi-administratyvno-terytorialnyi-ustrii-yak-zminiuiut-kartu-ukrainy/a-53759340>
 6. Постанова Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів»: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text>
 7. Правила формування адмінтерустрою країни: що передбачається, навіщо і коли: веб-сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/11410>
 8. Проект Закону про засади адміністративно-територіального устрою України: веб-сайт. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67986
-

Матіяш Олег Ярославович, магістрант,
Снігур Христина Анатоліївна, к.е.н, доцентка,
доцентка кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ОБ'ЄДНАНИХ ГРОМАД

Світовий досвід довів, що найбільшу спроможність у створенні ефективного соціального субкомплексу з доступною інфраструктурою має громада, де проживає не менше 9 тис. осіб (в Україні є випадки формування ОТГ з 5 тис. населення) [8].

Збереженню соціальної інфраструктури об'єднаної територіальної громади на початковому етапі її функціонування може сприяти:

- започаткована практика встановлення або прямих міжбюджетних відносин новостворених ОТГ з державним бюджетом, у рамках яких гарантована фінансова підтримка або надання субвенції на розвиток зазначеної інфраструктури згідно з планом соціально-економічного розвитку об'єднаної громади;
- оптимізація механізму перерахування й використання спектру субвенцій на соціальний захист місцевого населення, утримання і розвиток матеріально-побутової та соціально-культурної інфраструктури;
- надання новоутвореним громадам з недостатньою забезпеченістю доходної бази місцевого бюджету компенсації (базової дотації) в межах трансферту з державного бюджету, обсяг якого залежить від надходження податку на доходи фізичних осіб в розрахунку на 1 жителя; унормування процедури перерозподілу частини базової дотації на потреби ланок комунального господарства та соціально-культурного обслуговування;
- цільове фінансування з обласного фонду регіонального розвитку, розпорядником якого є облдержадміністрація;